

A MÓDBELI SEGÉDIGÉK

A módbeli segédigékről általában

A német nyelvben 6 módbeli segédige létezik:

1. können	tudni, képesnek lenni valamit csinálni
2. wollen	akarni valamit csinálni
3. mögen	szeretni valamit csinálni
4. sollen	kell(ene), tanácsos valamit csinálni
5. müssen	kell/muszáj valamit csinálni
6. dürfen	szabad valamit csinálni

Módbeli segédigék, mert:

→ A cselekvés módján, szándékán változtatnak vagy módosítanak.

Segédigék, mert:

→ Segítenek a cselekvést kifejező igének a nyelvtani funkciók ellátásában.

A módbeli segédige mindig egy másik jelentéshordozó igével együtt szerepel. A segédige módosítja a kijelentés tartalmát, de nem változtatja meg az ige jelentését. Mert ugye az nagy különbség, hogy valaki valamit akar vagy tud csinálni.

A főige mindig infinitív formában marad, ezeket ilyenkor nem ragozzuk. A nyelvtani feladatokat a segédige veszi át: mindig a segédigét ragozzuk.

Példák:

• Ich kann kein Englisch sprechen .	Nem tudok angolul beszélni.
• Ich muss heute nicht lernen .	Nem kell ma tanulnom.
• Ich will heute lernen .	Ma tanulni akarok.
• Wir sollen in die Schule gehen .	Mennünk kell az iskolába.

Szórend

Ha egy segédigét is alkalmazunk, akkor értelemszerűen két ige van a mondatban. A módbeli segédigét ragozzuk, így ő foglalja el a mondatban az ige pozícióját, azaz kijelentő mondatban a második, az eldöntendő kérdésben az első pozíciót. A főige pedig a mondatban az utolsó helyre kerül.

1 pozíció	2. pozíció		főige – mondat vége
Er	will	eine Pizza	bestellen.
Will	er	eine Pizza	bestellen?
Wann	will	er eine Pizza	bestellen?

Vizsgáljuk meg a módbeli segédigéket egyenként.

müssen

Ragozása

	Jelen idő	Múlt idő
ich	muss !	musste
du	musst !	musstest
er/sie/es	muss !	musste
wir	müssen	mussten
ihr	müsst	musstet
sie/Sie	müssen	mussten

Jelentése, használata:

Szükség kifejezésére szolgál, amikor magyarul azt mondjuk, hogy **kell, muszáj valamit megcsinálni**, különböző okok miatt. (muszáj = muss sein)

- Lotte **muss** in den Kindergarten **gehen**. Lotténak ovodába kell menni.
- Heute **muss** ich noch **kochen**. Ma még főznom kell.
- Sie **müssen** **umziehen**. El kell költözniük.
- Petra **muss** das Bad **putzen**. Petrának ki kell a fürdőt takarítani.
- Du **musst** mich **anrufen**. Fel kell hívnod (engem).

können

Ragozása:

	Jelen idő	Múlt idő
ich	kann !	konnt e
du	kannst !	konnt est
er/sie/es	kann !	konnt e
wir	können	konnt en
ihr	könnt	konnt et
sie	können	konnt en

Jelentése, használata:

Amikor magyarul úgy fogalmazunk, hogy valamit **tudunk**, - vagy éppen nem tudunk - **csinálni**, mert képesek vagyunk rá, lehetőségünk van rá.

- Du **kannst** hier nicht **parken**. Nem tudsz itt parkolni.
- Unser Sohn **kann** heute Computer **spielen**. A fiunk játszhat ma a számítógépen.
- Du **kannst** schnell **rennen**. Te tudsz gyorsan futni.
- Sie **kann** nicht gut **kochen**. Ő nem tud jól főzni.
- Ich **kann** Klavier **spielen**. Én tudok zongorázni.
- Du **kannst** nicht immer **gewinnen**. Nem nyerhetsz mindig.
- Menschen **können** nicht **fliegen**. Az emberek nem tudnak repülni.
- Max **kann** mit meinem Auto **fahren**. Max mehet az én autómmal.

wollen/möchten

Ragozásuk:

	Jelen idő	Múlt idő
ich	will ! / möchte	woll te
du	willst ! /möchtest	woll test
er/sie/es	will ! /möchte	woll te

wir	wollen / möchten	woll ten
ihr	wollt / möchtet	woll tet
sie	wollen / möchten	woll ten

Jelentése, használata:

Ezeket a segédigéket akkor használjuk, ha valamit **akarunk** (wollen), vagy finomabban kifejezve **szeretnénk** (möchten) csinálni, vagy nem csinálni.

- Ich **will** nach Deutschland **umziehen**! No.-ba akarok költözni.
- Sie **wollen** ein neues Auto **kaufen**! Egy új autót akarnak venni.
- Ich **will** nicht in die Schule **gehen**! Nem akarok iskolába menni.
- Jens **will** nicht nach Berlin **fahren**! Jens nem akar Berlinbe utazni.

A különbség a „wollen” és a „möchten” között:

A „möchten” a „wollen” udvarias formája.

Múlt időben csakis a „wollen”-t használjuk.

- Papa, ich **will** ein Eis (essen)! Papa, én fagyit akarok!
- Papa, ich **möchte** ein Eis (essen). Papa, szeretnék egy fagyit.
- Papa, ich **wollte** ein Eis (essen). Papa, én akartam/szerettem volna egy fagyit.

dürfen

Ragozása:

	Jelen idő	Múlt idő
ich	darf !	dur fte
du	darfst !	dur ftest
er/sie	darf !	dur fte
wir	dürfen	dur ften
ihr	dürft	dur ftet
sie	dürfen	dur ften

Jelentése, használata:

Jelentése: **szabad valamit csinálni**. Ha magyarul azt szeretnénk kifejezni, hogy valami meg van engedve, vagy éppen tilos, akkor ezt a segédigét hozzuk segítségül.

- Wir **dürfen** Eis **essen**. Ehetünk fagyit.
- Er **darf** nicht Computer **spielen**. Nem játszhat a számítógépen.
- Theo **darf** heute **fernsehen**. Theo nézhet ma tv-t.

sollen

Ragozása:

	Jelen idő	Múlt idő
ich	soll !	soll te
du	sollst !	soll test
er/sie	soll !	soll te
wir	sollen	soll ten
ihr	sollt	soll tet
sie	sollen	soll ten

Jelentése, használata:

Jelentése: **ajánlatos, tanácsos valamit csinálni**, mert valaki azt mondta. Ezt a segédigét akkor használjuk, amikor valakinek egy tanácsot, egy megbízást, feladatot adunk, vagy valakitől ilyet kapunk.

- Ich **soll** die Küche **putzen**.
Ki kell takarítanom a konyhát.
- Die Kinder **sollen** Hausaufgaben **machen**.
A gyerekeknek házi feladatot kell csinálni.
(A tanártól azt a feladatot kapták, hogy csináljanak házit.)
- Du **sollst** den Müll **rausbringen**.
Ki kell még vinned a szemetet.
(Ez egy „emlékeztető”, valamit végre megcsinálni. A megbízás már korábban valaki mástól jött.)

- Du **solltest** dein Zimmer besser **aufräumen**!
Jobb lenne, ha kitakarítanád a szobádat.
(Javaslom, hogy takarítsd ki, különben a szüleid mérgesek lesznek.)

A módbeli segédigék egyéb szerepben

Udvarias kérdés kifejezésére:

- **Könntest** du mir bitte **helfen**? Tudnál nekem segíteni?
- **Könnte** ich noch ein Bier **haben**? Kaphatnék még egy sört?
- **Könnten** Sie mir einen Gefallen **tun**? Megtenne nekem egy szívességet?

Udvarias engedélykérés:

- **Darf** ich Sie etwas **fragen**? Kérdezhetek Öntől valamit?
(udvarias)
- **Dürfte** ich Sie etwas **fragen**? Kérdezhetnék Öntől valamit?
(még udvariasabb)

Programajánlat:

- **Wollen** wir heute ins Kino **gehen**? Elmegyünk moziba?
- **Wollen** wir zusammen **lernen**? Tanulunk együtt?

Összefoglalás

- A módbeli segédigéket akkor használjuk, amikor a cselekvés módjában árnyalatnyi különbségeket szeretnénk tenni.
- A segédige mindig átveszi a főigétől a nyelvtani feladatokat a mondatban: a segédigét ragozzuk, a főige infinitív formában a mondat végére kerül.
- A segédigék jelentése gyakran átfedik egymást, sokszor több lehetséges kifejezési mód is létezik.
- A módbeli segédige használatát mindig a beszélő dönti el, attól függően, hogy a cselekvésnek milyen árnyalatot szeretne adni.

Wir **können** jetzt eine Stunde **spielen**.

Wir **wollen** jetzt eine Stunde **spielen**.

Wir **dürfen** jetzt eine Stunde **spielen**.

Wir **möchten** jetzt eine Stunde **spielen**.

Wir **sollen** jetzt eine Stunde **spielen**.

Wir **müssen** jetzt eine Stunde **spielen**.

..tudunk

..akarunk

..szabad

..szeretnénk

..tanácsos, kellene

..kell játszanunk